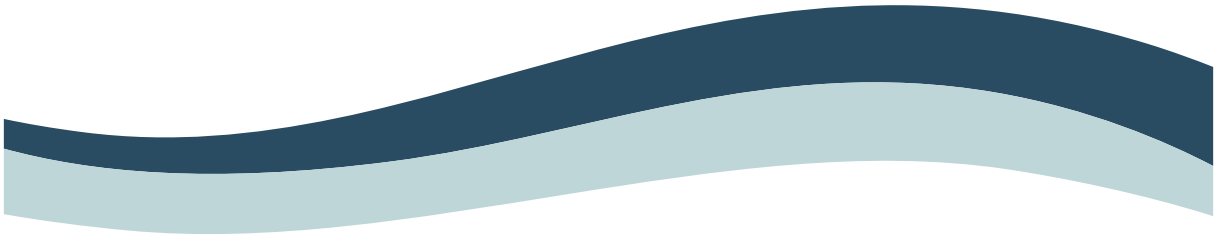
HJO

PLAN

Plan för introduktionsprogram

Barn och utbildning



Fastställd av: Ks 2021-11-23, § 147
Giltighetstid: Tills vidare
Senast reviderad: Ks §126/25, § 130/26
Dokumentansvarig: Rektor introduktionsprogram
Diarienummer: 2025–319

HJO

Innehåll

Bakgrund 3
Introduktionsprogrammen 3
Övergripande mål och syfte 4
Studier 4
Studiehandledning på modersmål samt modersmålsundervisning 5
Simundervisning 5
Individuell studieplan 5
Närvaro 7
Stöd i form av extra anpassningar 7
Särskilt stöd 7
Dokument efter introduktionsprogram 8
Introduktionsprogrammen 9
- Språkintroduktion 9
- Individuellt alternativ 10
- Yrkesintroduktion 11
- Programinriktat val 12

Bakgrund

Hjo kommun, som huvudman för introduktionsprogrammen, har en skyldighet enligt Skollagen 17 kap § 7 att fastställa en plan för utbildningen på Introduktionsprogrammen (IM). Planen ska ange utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll och vara ett stöd till rektor, lärare, mentor och andra verksamma inom förvaltningen. Den ska bidra till att skapa förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utvecklig av förvaltningens introduktionsutbildningar. Planen för Introduktionsprogrammen revideras årligen och redovisas i barn och utbildningsutskottet.

Introduktionsprogrammen

Benämningen introduktionsprogram signalerar att utbildningen inom dessa program syftar till förberedelse, eller introduktion till annan gymnasial utbildning och arbetsmarknaden, vuxenutbildning eller annan utbildning. Eleven har rätt att söka till ett introduktionsprogram fram till och med det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

Enligt 17 kap. 2 § skollagen är introduktionsprogrammen

- Programinriktat val (IMV)
- Yrkesintroduktion (IMY)
- Individuellt alternativ (IMA)
- Språkintroduktion (IMS)

Hjo kommun erbjuder två introduktionsprogram för elever som ännu inte är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. De två programmen är:

1) Språkintroduktion (IMS)
2) Individuellt alternativ (IMA)

Hjo kommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds att söka yrkesintroduktion och programinriktat val via samverkan inom Utbildning Skaraborg. Dessa alternativ erbjuds inte i Hjo kommun.

Övergripande mål och syfte

Målet med planen är att skapa förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utveckling av introduktionsprogrammen

Utbildningen syftar till att eleven ska bli behörig till ett nationellt program, annan utbildning eller arbetsmarknaden. Hjo kommun ska erbjuda introduktionsprogram med bredd och flexibilitet för att främja en så snabb genomströmning som möjligt.

Utbildningen ska utgå från elevernas förkunskaper, behov och val, en tydlig individualisering och möjlighet till flexibla lösningar. Samarbete med olika aktörer i kommunen är viktiga förutsättningar för varje elevs individuella studieplan, där studie- och yrkesvägledare har en central roll.

Studier

Utbildningen på introduktionsprogrammen ska ha samma omfattning som de nationella programmen vilket innebär heltidsstudier motsvarande minst 23 timmar. Utbildningen kan göras mindre omfattande utifrån elevens behov efter överenskommelse med vårdnadshavare om det anses förenligt med utbildningens syfte och att det finns särskilda skäl

Utbildningen består av grundskolekurser, kurser från gymnasiets nationella program, praktik utifrån elevens behov och intressen samt andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling.

Vid behov ska pedagogisk utredning genomföras och åtgärdsprogram upprättas.

På introduktionsprogrammen i Hjo delas eleverna in i grupper främst utifrån kunskaper och förmågor i svenska eller svenska som andraspråk. Undervisningen sker mestadels i klassrummet och intill liggande grupprum.

Eleverna läser framför allt grundskoleämnen enligt schema och i grupp tillsammans med elever som läser samma ämne. I schemat finns även inlagda arbetspass in, där eleverna arbetar med valfritt ämne efter behov och samråd med pedagog eller elevassistent. En lektion är 60 minuter med gemensamma start och sluttid på programmet vilket också innebär att raster och lunch sammanfaller. Lunch äts i angränsande lokal

Då praktik är aktuell ses elevens studieplan och mål över i samråd med mentor SYV och praktiksamordnare.

Två assistenter är ständigt närvarande i klassrum och intill liggande lokaler. På lektioner arbetar pedagog och assistenter tillsammans som ett team.

En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen enligt den fastställda studieplanen eller enligt en reviderad plan, om eleven medger att planen ändras 8SFS2010:800,17 kap. 15§).

Studiehandledning på modersmål samt modersmålsundervisning

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt till stöd i form av studiehandledning på modersmål, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen. Samtliga elever på språkintroduktion erbjuds studiehandledning på modersmål och övriga elever på introduktionsprogrammet erbjuds studiehandledning på modersmål vid behov.

Simundervisning

Elever som inte kan simma erbjuds simundervisning. Eleverna ska också få kunskaper om risker och säkerhet genom undervisningen. Simundervisningen utgår ifrån målen och kunskapskraven i ämnet Idrott och hälsa, läroplanen för grundskolan (Lgr11).

Individuell studieplan

Hjo kommun strävar efter att i så stor utsträckning som möjligt tillmötesgå de behov som kommunens ungdomar har. En viktig del i planeringsarbetet är därmed att i samarbete med grundskolan kartlägga kommande elevers behov och prognostisera antal obehöriga elever inför kommande läsår. Detta arbete påbörjas i januari varje år. Ett kartläggningsarbete genomförs av avlämnande skola. Under våren besöker kommande elever och vårdnadshavare introduktionsprogrammen och kontakt skapas. Ett besök genomförs ytterligare innan sommaren och ett besök planeras i skolstart

Före utbildningsstart

För elever som är intresserade av programmet följs följande rutin:

- Eleven, tillsammans med dess vårdnadshavare, fyller tillsammans med grundskolans studie- och yrkesvägledare gemensamt in en intresseanmälan. Intresseanmälan lämnas till studie- och yrkesvägledaren för Introduktionsprogrammen senast den 1 maj.

- Elev, vårdnadshavare samt skolpersonal gör ett eller flera besök på Lärcentrum.
- Mentor och ansvarig för introduktionsprogrammen kontaktar elev och vårdnadshavare under maj och juni för ett första kort samtal och hälsar eleven välkommen.
- I augusti träffar mentor och ansvarig för introduktionsprogrammen samt annan personal på skolan samtliga antagna elever tillsammans med vårdnadshavare.

Planen för utbildningen är en utgångspunkt då skolan tillsammans med eleven ska upprätta en individuell studieplan. En individuell studieplan upprättas, med hjälp av all tillgänglig information från avlämnande skola, tillsammans med eleven och elevens vårdnadshavare, vid utbildningens start. Utbildningen ska vara anpassad efter elevens behov, intressen och förutsättningar och mål. Planen ska utgå från ett helhetstänkande och samverkan med andra berörda instanser är önskvärt vid upprättande av planen. Uppföljning och utvärdering av den individuella studieplanen ska göras minst en gång per termin för att säkerställa att planen alltid är aktuell. Om eleven och elevens vårdnadshavare, har medgett att planen ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att planen ska innehålla:

- Utbildningens mål och längd
- Studieväg
- Vilka kurser eleven ska läsa
- Arbetsplatsförlagt lärande (APL) eller praktik när det ingår i utbildningen
- Andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling
- Delar av kurser, annan yrkesutbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

Samtliga elever har en mentor som löpande följer elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet (15 kap. 19 a § skollagen). Elevens mentor har en central roll och ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informera detta till berörd skolpersonal och rektor. Vid det individuella utvecklingssamtalet följs elevens utbildning upp och vid behov revideras den individuella studieplanen. Vid varje samtal ska stor uppmärksamhet riktas mot elevens mål med sin utbildning. Mentor ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd eller andra tecken som indikerar ett behov av en insats av andra kompetenser på skolan, till exempel elevhälsa. Mentor ska i så fall reagera och fungera som en samordnare för insatserna (15 kap. 19 a § skollagen).

Närvaro

Elevens närvaro registreras varje dag. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från utbildningen och det inte föreligger särskilda skäl, meddelas vårdnadshavare samma dag att eleven har varit frånvarande. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektor, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt (15 kap 16 § skollagen). Utredningen sker i samråd med elev, elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Frånvaro kan leda till indraget studiebidrag

På Introduktionsprogrammen i Hjo kommun finns en specialpedagog, en skolkurator, en skolsköterska och en studie- och yrkesvägledare (SYV), tillgång till skolläkare och psykolog. Elevhälsoteamet delar vi med grundskolan åk 7–9. Elevhälsans insatser är främst hälsofrämjande och förebyggande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Det finns ett starkt samband mellan lärande och hälsa, och det hälsofrämjande arbetet är därför viktigt såväl för elevernas välbefinnande som för en ökad måluppfyllelse. På introduktionsprogrammen arbetar elevhälsopersonal och SYV nära den dagliga verksamheten i samverkan med elever, vårdnadshavare, lärare och övrig personal.

Stöd i form av extra anpassningar

Eleven ska skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det i undervisning, kartläggning eller genom andra uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller elevens vårdnadshavare framkommer att en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Extra anpassningar ska ges inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Särskilt stöd

Om det inom ramen för den ordinarie undervisningen eller på annat sätt framkommer att det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts inom den ordinarie undervisningen i form av extra anpassningar, ska detta skyndsamt anmälas till rektor. Rektor ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap 7 § skollagen). Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om det i utredningen framkommer att eleven har behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Programmet ska beskriva vilka åtgärder som ska tillgodose elevens behov samt hur åtgärderna ska följas upp och vem som ansvarar. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektor (3 kap 9 § skollagen).

Dokument efter introduktionsprogram

Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram, utan ett nytt slutbetyg från grundskolan

Enligt GyF 8 kap 11§ (2010:2039) framgår att en elev som genom studier i gymnasieskolan har fått betyg i ett av grundskolans ämnen har rätt att få ett nytt slutbetyg från grundskolan. Rektorn i gymnasieskolan utfärdar det nya slutbetyget.

Skriftlig bedömning

Av GyF 11 kap 20 § (2010:2039) framgår att en elev som inom ramen för ett introduktionsprogram läst grundskoleämnen utan att få godkänt betyg ska få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne. Detsamma gäller om eleven läst kurser i gymnasieämnen utan att få godkänt betyg.

Sammanställning

En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram, inte fullföljer utbildningen enligt sin individuella studieplan, övergår till ett annat introduktionsprogram eller ett nationellt program ska få en sammanställning av vilka delar i utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan. Rektor ansvarar för att sammanställningen upprättas.

Gymnasieintyg

Elever som uppfyller kraven för gymnasieexamen ska få ett examensbevis. Det sker när eleven avslutat ett nationellt program och fått betyg i alla kurser på det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Gymnasieexamen ska innehålla:

- Vilka grundskoleämnen eleven läst.
- Vilka gymnasiekurser eleven läst och hur många gymnasiepoäng som varje kurs har omfattat.
- Vilket betyg eleven har fått i varje ämne och på varje kurs.
- En skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling om betyg inte har kunnat sättas.
- Dokumentation av yrkeskunskaper för elev som gått yrkesintroduktion.
- Betyg alternativt intyg från arbetsplatsförlagt lärande och/eller praktik.

Studiebevis

Av 8 kap. 12 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som efter en eller flera kurser eller gymnasiearbetet har fått beslut om betyg som innebär att betyg inte kunnat sättas enligt 15 kap. 27 § skollagen (2010:800) eller annars inte uppfyller kraven för gymnasieexamen i stället ska få studiebevis utfärdat.

Introduktionsprogrammen

Nedan beskrivs syfte, längd och huvudsakligt innehåll för de olika programmen.

Språkintroduktion

Hjo kommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds språkintroduktion.

Behörighet

Språkintroduktionen vänder sig till nyanlända ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att kunna gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Om det finns särskilda skäl får även andra elever gå Språkintroduktion.

Syftet med språkintroduktion är att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare i gymnasieskolan till annan utbildning eller arbete.

Före utbildningsstart

Inför inskrivning på Språkintroduktion genomförs kartläggning av elevens språkkunskaper i svenska samt kunskaper i engelska och matematik utifrån Skolverkets kartläggningsmaterial.

Kartläggningen utgör grunden för elevens fortsatta placering.

Struktur och upplägg

Utbildningen på språkintroduktion bedrivs som heltidsstudier med minst 23 h undervisningstimmar per vecka om inte annat anges i elevens studieplan. Mentorn har utvecklingssamtal med eleven två gånger per läsår och då diskuteras den individuella studieplanen. Till dessa samtal kallas även vårdnadshavare om eleven är under 18 år. Eleven har också regelbunden kontakt med studie- och yrkesvägledare.

Utbildningen utformas för varje enskild elev.

Innehåll

Utbildningen på språkintroduktion omfattar huvudsakligen grundskoleämnet svenska som andraspråk.

Beroende på elevens språkkunskaper och förutsättningar erbjuds i första hand grundskoleämnena engelska, idrott och hälsa, matematik samt grundläggande kunskaper i SO- och No-ämnen. Långsiktigt erbjuds eleven läsa 11 grundskoleämnen.

Insatser för inkludering samt andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling ingår i utbildningen.

Eleven på språkintroduktion får god kompetens inför kommande val av studier och yrke. Studie- och yrkesvägledaren samt mentor följer upp kartläggningen av eleven och dennes individuella studieplan i sitt arbete att vägleda eleven inför fortsatta studier.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal i början av läsåret. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Individuellt alternativ

Hjo kommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds individuellt alternativ.

Behörighet

Individuellt alternativ vänder sig i första hand till ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och som har stora kunskapsbrister och svag motivation, eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning eller arbete.

Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleverna ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller börja arbeta.

Individuellt alternativ präglas av en hög grad av individualisering och utformas utifrån den enskilde elevens förutsättningar, behov och mål. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan där utbildningens innehåll konkretiseras och tydliggörs utifrån elevens behov och förutsättning. Skolans mål är att varje elev utvecklar sin självkännedom och förmåga till studieplanering samt att varje elev medvetet kan ta ställning till fortsatt studie och yrkesinriktning utifrån sina samlade erfarenheter och kunskaper.

Innehåll

Undervisningen på Individuellt alternativ sker i gruppverksamhet utifrån varje elevs behov.

Eleven läser de grundskoleämnen som eleven saknar godkänt betyg i och som krävs för att bli behörig till nationellt program samt ytterligare grundskoleämnen som eleven inte har betyg i. Eleven ska prioritera de ämnen som behövs för att bli behörig till ett nationellt program. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling ingår i utbildningen. I vissa fall kan praktik bli aktuellt.

Platsen för utbildningen

Utbildningen är förlagd till Lärcentrum Hjo. Vid eventuell praktik förläggs utbildningen på någon av de arbetsplatser vilka skolan har ett samarbete med.

Yrkesintroduktion

Behörighet

Yrkesintroduktion står öppet för ungdomar som inte har de betyg som krävs för att vara behöriga till ett yrkesprogram. Men om det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram skrivas in på yrkesintroduktion.

Elever som tidigare varit inskrivna inom grundsärskolan kan skrivas in på yrkesintroduktion, detta ska dock göras med hänsyn till elevens bästa och dennes förutsättningar att uppnå förväntade resultat.

Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som gör det möjligt för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Uppstart på yrkesintroduktion

Planeringen av elevens utbildning ska utgå från elevens mål med utbildningen enligt elevens individuella studieplan.

Struktur och upplägg

Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever eller för enskild elev. Det kan handla om ett paket med kurser för att skapa tydliga och sökbara studievägar med yrkesinriktning för eleverna.

Utbildningens innehåll

Yrkesintroduktion ska i huvudsak innehålla yrkesinriktad utbildning. Den får innehålla hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram eller annan yrkesinriktad utbildning.

Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande eller praktik.

Yrkesintroduktion får innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i.

Utbildningens längd

Elevens mål med utbildningen och uppföljning av elevens utveckling mot dessa avgör hur lång tid eleven behöver för att fullfölja utbildningen

Utbildningens uppföljning

Huvudmannen bör ha en systematisk plan att följa upp elevernas utbildning mot elevens utbildningsmål i elevens individuella studieplan.

Plats för utbildningen

Hjo kommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds att söka yrkesintroduktion via samverkan inom Utbildning Skaraborg. Detta alternativ erbjuds inte i Hjo kommun

Programinriktat val

Behörighet

Programinriktat val står öppet för ungdomar som inte har alla godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program, men som har godkända betyg från grundskolan i svenska eller svenska som andraspråk och

- i engelska eller matematik samt minst fyra andra ämnen, eller
- i engelska och matematik samt minst tre andra ämnen.

Syfte

Syftet med programinriktat val är att eleverna ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.

Utbildningens inriktning

Programmet erbjuds för en grupp elever, utformas i förväg och är sökbart.

Struktur och upplägg

Eleven läser de grundskoleämnen som hon eller han saknar betyg i, och som hon eller han behöver för att kunna antas till programmet tillsammans med alla andra elever som går programinriktat val.

Eleven läser samtliga gymnasiekurser tillsammans med alla andra elever som går programinriktat val.

Utbildningens innehåll

De grundskoleämnen som behövs för att kunna antas till ett nationellt programschemaläggs och organiseras på ett sådant sätt att eleven senast vid läsårets slut blir behörig till ett nationellt program.

Utbildningens längd

Utgångspunkten är att det ska vara möjligt för eleven att med stöd bli behörig till ett nationellt program inom ett år.

Utbildningens uppföljning

Eleven förväntas bli godkänd i de grundskoleämnen som han eller hon behöver för att antas till ett nationellt program senast då andra läsåret börjar. Mentor följer kontinuerligt elevens skolsituation och signalerar eventuella behov utifrån elevens individuella studieplan.

Om eleven efter den planerade tiden inte uppnått utbildningens mål att bli godkänd i de grundskoleämnen som behövs för att kunna antas till ett nationellt program, genomförs ett uppföljande samtal med eleven och dennes vårdnadshavare om möjliga orsaker. Samtalet syftar till att komma fram till om eleven ska föreslås söka till introduktionsprogrammet yrkesintroduktion eller individuellt val.

Plats för utbildningen

Hjo kommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds att söka programinriktat val via samverkan inom Utbildning Skaraborg. Detta alternativ erbjuds inte i Hjo kommun